

Sortförsök i ärter

Försöksledare *Arne Ljungars, Hushållningssällskapet, Kristianstad*
E-post: *arne.ljungars@hush.se*

Hösten 2009 skördades 2 sortförsök med ärter, L7-610, inom Skåneförsöken. Försöken var placerade hos Fredrik Birger, Vidarps Gård, Rydsgård och på Önnestads Naturbruksgymnasium, Kristianstad. Resultaten från de enskilda försöken hänvisas till Skåneförsökens hemsida, medan års- och femårsmedeltalen kan studeras i tabell 1. De områdesvisa redovisningarna finns i tabell 2, medan sortegenskaperna presenteras i tabell 3. Bland egenskaperna är det tusenkornvikten, som styr utsädeskostnaden, och höjden vid skörd, som

ger indikationer på hur lättskördad sorten är, som är särskilt intressanta att ta del av. Även spill vid skörd avslöjar skördeproblem. En egenskap som borde vara viktig att ta hänsyn till är proteinhalten, men så länge vi inte har någon proteinreglering av priset är denna främst intressant för hemmaproducenter. Ny mätarsort 2008 är Clara. Årets skördar ligger mellan 4 och 6 ton. Ett försök kasserades. Intresset för ärtodling är ganska lågt med få sorter i provning.

Tabell 1. Kärnskörd av ärter i Skåne. Medeltal av riks- och länsförsök

Sort	2005 - 2009			2005		2006		2007		2008		2009		
	Skörd ton/ha	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Skörd ton/ha	Rel tal	Ant. förs
Claraskörden, ton/ha				3,52		3,09		5,02		3,42				
SW Clara, 975496	4,09	100	13	100	2	100	3	100	3	100	3	4,43	100	2
Da Faust SSd	4,21	103	13	102	2	109	3	95	3	105	3	4,84	109	2
To Exclusive SSd	4,18	102	13	106	2	108	3	100	3	99	3	4,49	101	2
LP Tinker SW	4,64	113	13	110	2	120	3	101	3	125	3	5,31	120	2
To Rocket SSd	4,58	112	13	114	2	116	3	98	3	120	3	5,56	125	2
To Crackerjack SSd	4,83	118	8					109	3	123	3	5,48	124	2
Ser Onyx (SSd) EU												5,92	134	2
LP Mancha (SW) EU												5,38	121	2
x cv% REP	4,61	6,6	13	7,6	2	2,6	3	4,8	3	9,7	3	5,18	7,8	2
LSDPROBF1	0,44	.0001		.5147		.0002		.0852		.0491		0,95	.0594	

Relativtal anges ej för ett försök. För två försök är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 2. Ärter. Områdesvis indelning 2005 - 2009. Kärnskörd och rel. tal

Sort	Område 1 A			Område 1 B			Område 3			Området 4B		
	Skörd ton/ha	Rel tal	Ant. förs	Skörd ton/ha	Rel tal	Ant. förs	Skörd ton/ha	Rel tal	Ant. förs	Skörd ton/ha	Rel tal	Ant. förs
SW Clara, 975496	4,38	100	3	3,46	100	2	3,27	100	4	4,24	100	3
Da Faust SSd	4,44	101	3	3,70	107	2	3,20	98	4	4,40	104	3
To Exclusive SSd	4,29	98	3	3,64	105	2	3,47	106	4	4,17	99	3
LP Tinker SW	4,83	110	3	3,92	113	2	3,76	115	4	4,67	110	3
To Rocket SSd	4,78	109	3	3,75	108	2	3,77	115	4	4,62	109	3
To Crackerjack SSd	4,81	110	3				4,04	124	2	4,87	115	2
x cv% REP	4,78	5,8	3	3,70	3,3	2	3,59	7,2	4	4,50	5,7	3
LSDPROBF1	0,88	.2051		0,36	.1396		0,46	.0143		0,66	.2545	

Relativtal anges ej för ett försök. För två försök är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 3. Sortegenskaper i ärter under åren 2005 - 2009

Sort	Vattenhalt %	Stråstyrka 0-100*	Strå-längd cm	Höjd vid skörd cm	Mogn. dagar **	Tusen-kornv. g	Protein % av ts	Spill kg/ha
SW Clara, 975496	18	68	73	54	113	233	21,6	119
Da Faust SSd	-0,7	-13	1	-5	-2	-5	-0,4	120
To Exclusive SSd	-0,2	-4	0	-1	-1	52	1,1	19
LP Tinker SW	-0,2	-21	4	-19	-1	50	1,1	35
To Rocket SSd	-0,2	-12	0	-11	-2	-8	-1,5	-3
To Crackerjack SSd	0,8	-19	-3	-12	3	57,4	1,8	-24
x cv% REP	17,9	56	74	46	112	263,5	21,9	156
LSDPROBF1	1,1	17	6	15	3	23,7	1,4	182

Sortegenskaper för Clara. Övriga med avvikelse från Clara, med minus för mindre.

*) 100 betyder helt upprätt bestånd.

**) Plus betyder senare mognad.

Beskrivning av de olika sorterna

Alla sorter är numera vitblommiga och fröna, med något undantag gula, i huvudsak avsedda för foder.

SW Clara från Svalöf Weibull är den nya mätaren. En ny kok-foderärt med hög avkastning, lång, styv rev som ligger långt från marken vid skörd. Proteinhalt och tusenkornvikt är ganska låga.

Da Faust från Scandinavian Seed är en tidig sort med hög avkastning. Ligger ganska långt från marken vid skörd. Tusenkornvikt och proteinhalt är lägre än mätarens. Den har ganska högt spill vid skörd.

To Exclusiv är en sort från Scandinavian Seed med högre avkastning än mätaren. Liktidig med mycket hög tusenkornvikt och proteinhalt, styv rev och bra höjd vid skörd.

LP Tinker är en sort från Svalöf Weibull med mycket hög avkastning. Höjd vid skörd något låg, stråsvag med mycket högre tusenkornvikt och hög proteinhalt.

To Rocket är en tidig sort från Scandinavian Seed med mycket hög skörd. Den ligger ganska långt från marken vid skörd. Den har låg tusenkornvikt och proteinhalt. Spillet vid skörd är lågt.

To Crackerjack är en ny grönbröig sort från Scandinavian Seed med mycket hög skörd. Den är sen med kortare svag rev som ligger ganska långt från marken vid skörd. Mycket hög tusenkornvikt och proteinhalt samt lågt spill vid skörd.

Övriga två sorter, Onyx och Mancha, har bara provats under ett år.